

גיליון מספר 22 – מאי 2013

טיפים שימושיים לכתיבה - משולחנו של צוות העברית באכסניית הלשון במכללה¹

התאהבתי בה..... בלשון העברית!

הפעם: על מילות השלילה: לא, אל, אין

לא משמשת לשלילת פועל בזמן עבר ועתיד, לשלילת תואר ולשלילת שם

דוגמות:

- שלילה של **פועל**: וְאֲנִי **לא אָחוּס** עַל-נִינּוּהָ הָעִיר הַגְּדוֹלָה אֲשֶׁר יֵשְׁבָה הַרְבֵּה מִשְׁתִּים-עֶשְׂרֵה רַבּוֹ אָדָם אֲשֶׁר **לא-יָדַע** בֵּין-יָמֵינוּ לְשִׁמְאֵלוֹ וּבְהִמָּה רַבָּה (יונה ד, י"א)
- שלילה של **שם תואר**: עַם נָבֵל וְלֹא חָכָם (דברים ל"ב, ו)
- שלילה של **תואר הפועל**: **לא-טוב** הָיִוּת הָאָדָם לְבַדּוֹ (בראשית ב, י"ח)
- שלילה של **שם עצם**: **לא דְּבָרִים וְלֹא יַעַר** (סוטה מ"ז, ע"א)

אל משמשת לשלילת ציווי [צורת הפועל מופיעה בעתיד] ולשלילת שם

דוגמות:

- שלילה של **פועל**: **אל-יִתְהַלֵּל** חֲגַר כְּמַפְתָּח (מלכים א, כ, י"א)
- **אל תרצה** את חברך בשעת כעסו (אבות ד, י"ח)
- שלילה של **שם**: **אל-בְּאֶפְדָּךְ**, פֶּן-תִּמְעַטְנִי (ירמיה י, כ"ד)

אין משמשת לשלילה של שמות תואר, פעלים בצורת ההווה וצורות מקור בהוראת

אסור

דוגמות:

- שלילה של **שם תואר**: **אין חָכָם** כְּבַעַל הַנְּסִיּוֹן (עקידה, שער י"ד)
- שלילה של **פועל בהווה**: הדוב **אינו אוהב** אמבטיות כאלה (ילן-שטקליס, הדוב)
- שלילה של **צורת מקור**: **אין לחצות** את הכביש..., לעולם **אין לדעת**

¹ ד"ר עדית שר - מרכזת, זהבה קב-ונקי, אוסנת שריג

מרים ילן-שטקליס שוררה במילות השלילה

אל

יש מלים כל-כך טובות:

יום הקִּדְתָּ... סוס... או שוט...

וְיִשְׁנֶן רְעוֹת מְאֹד,

לְמַשָּׁל לִישׁוֹן, לְלַמֵּד...

אֵד מְלָה אַחַת קֶצֶרָה,

אֵין בָּהּ טוֹב וְאֵין בָּהּ רָע,

הַמְלָה הַזֹּאת הִיא אֵל,

לֹא תִרְגֹּשׁ בָּהּ כָּל וְכָל –

הִיא רָעָה מִן הַרְעוֹת,

הִיא גְרוּעָה בֵּין הַגְרוּעוֹת!

אֵל תִּשְׁאַל יוֹתֵר מִדִּי,

אֵין עֲכָשִׁיו לְאַבָּא פְּנַאי!

אֵל תִּרְוֹץ אֵל הַבְּאָר!

אֵל תִּקְפֹּץ מֵעַל גְּדֵר!

אֵל תִּכֶּה אֶת אַחוֹתֶיךָ –

הִיא קִטְנָה, קִטְנָה מִמֶּד!

אֵל, וְאֵל, וְאֵל, וְאֵל!

מִי הַמְצִיא אוֹתְךָ בְּכָלֵל?